

TIL CANADA

MULIGHEDERNES LAND

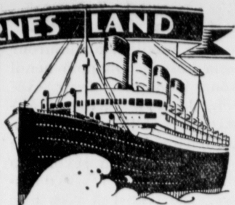
EKSPRESROUTE TIL AMERIKA
(via England).

Verdens hurtigste og største
Dampere. Uovertrufne Be-
kvemmeligheder og Behand-
ling. Kun 5 a 6 Dages Rejse
over Atlanterhavet. Rejsehaand-
bog, Oplysninger om Canada
etc. erholdes hos

Jens av Reyni,
Thorshavn.

eller

Generalagent C. Mogensén,
Nyhavn 1, København K.

CUNARD
LINIEN
WHITE STAR
LINIEN

Til Generalforsamlinger o. l.

uddeles »Havnar Arbeidsmannafelags Mødesal i Vågshot.
Henvendelse til

Anton Andresen.

BRUG **SUNLIGHT**
.KUN. VIM. LUX. RINSO

KAPITALISATION AF CAND. POLIT. K. VEDEL-PETERSEN

Køb og Salg af Indtægter el-
ler maaske snarere Retten til at
oppebære en Indtægt er i det
moderne erhvervs-kapitalistiske
Samfund af en overmaade stor
Betydning, og det kan maaske
siges, at Maalet for Samfundets
Produktion er Produktion af
Indtægt med Salg for Øje.
Produktionen af Varer har hid-
til været det Middel, man hyp-
pigst har anvendt for at skabe
Indtægter, men det er ingen-
lunde altid nødvendigt at gaa
den besværlige Omvej. Vilde
man undersøge de private For-
muers Opstaaen, vilde man —
jeg tør vove Postulatet — finde
Salg af en Indtægt som Kilde i
90 pCt. af Tilfældene.

Det, der foregaar, er dette, at
en arbejdsfri Indtægt omsættes
til sin kapitaliserede Værdi, idet
den regnes lige saa god og lige
saa meget værd som en Kapi-
tal, der aarlig afkaster dette
Beløb i Rente. Tjener jeg ved
et Patent f. Eks. 1000 Kr. ud-
over mit Arbejde m. v., er Pa-
tentet lige saa meget værd for
mig som en Kapital paa 20,000
Kr., naar Rentefoden er 5, eller
25,000 Kr., naar Rentefoden er
4. I førstnævnte Tilfælde kapi-
taliseres ved Multiplikation med

100 : 5 = 20, i sidste Fald med
100 : 4 = 25. Hvor som helst
der kan skabes en Fortrinsstil-
ling af en eller anden Art, er
der derfor Mulighed for Kapi-
talisation og Salg. Foreteelsen er
kendt og brugt overalt lige fra
Oliekilden til Avismandens Stude,
der i givet Fald kan give en
Fortrinsrente fremfor andre.
Men iøvrigt er der næppe et
Omraade, hvor ikke Muligheden
for en Kapitalisation foreligger
og faktisk udnyttes. En Læges
indarbejdede Praksis, en For-
retnings Kundekreds eller Bu-
tikkens Beliggenhed er Objek-
ter, der er særdeles velegnede
for Salg til den kapitaliserede
Værdi af de Indtægter, der op-
naas under givne Betingelser.
Men Kapitalisation af en øko-
nomisk Fortrinsstilling er af
langt større Rækkevidde, hvor
det er de produktive Virksom-
heders Overskud, der bliver
Genstand for Kapitalisation.

Det er imidlertid ikke alene
Indtægter, men ogsaa Mindre-
udgifter, der er Genstand for
Kapitalisation, f. Eks. en billig
Lejlighed overdrages med høj
Betalning i Form af Køb af Møb-
ler, en billig Landbrugsejendom
med billige Prioriteter sælges

Prioritetsrenten var af normal
Højde. I gamle Dage betales
der i visse Lande store Sum-
mer for Embeder, der gav deres
Indehavere Lejlighed tit at for-
skaffe sig Indtægter, f. Eks.
Skatteforpagtere og lign., og i
vore Dage betales der f. Eks.
uhyre Beløb for at opnaa Stil-
liger som Medlemmer af Pa-
riserbørsen.

Særlig kendt og diskuteret er
Jordrenten, der kapitaliseres med
Forkærlighed paa Grund af
dens mere varige Karakter;
mindre gennemsigtigt sker imid-
lertid akkurat det samme ved
Virksomheder indenfor Industri,
Handel og Haandværk, hvor
Fortrinsretten kapitaliseres paa
den Maade, at Aktiekapitalen
gøres større end fornødent.

Naar saaledes en bestaaende
Forretning gøres til Aktieselskab,
vil der ofte blive betalt en Af-
staelsessum til den private In-
dehaver svarende til den kapi-
taliserede Værdi af Nettoover-
skud, og naar Aktiekursen stiger
paa Børsen, betyder det lige-
ledes, at et forventet Overskud
kapitaliseres, idet man køber
Retten til dette Udbytte.

Men Spørgsmaalet om, hvor-
ledes Overskuddet opstaar, er
da af en vis Betydning for For-
staelsen af Problemet og dets
Virkninger. Overskuddet er da
Forskellen imellem, hvad det
har kostet at fremstille Varen
og dennes Salgspris, og Over-
skuddet er derfor Resultatet af,
at det har været muligt for Pro-
ducenten at betale Produktionsfak-
torerne lavere end deres Værdi i
den paagældende Anvendelse.

Da nu imidlertid Jorden har
faaet sin Betaling og Arbejdet
sin, og da ogsaa Produktions-
midlerne har faaet deres, er
der ingen andre til at overtage
Overskuddet end Erhvervskapi-
talen og i den private Virk-
somhed Driftsherrens egen ind-
skudte Kapital. Falder der nu
et Par Aar i Træk et saadant
Overskud, er der Mulighed for
Kapitalisation. Den private Mand
sælger sin Forretning til en
Overpris og trækker sig tilbage
med den, medens Kursen paa
Aktieselskabets Aktier stiger, i
væste Fald udstedes Friaktier,
saa Aktieejerne ligeledes kan
sælge med Gevinst.

Paa Folketællingslisterne vil
Gruppen »De, der leverer af de-
res Midler«, stige, men ellers
synes Virkningen ikke at være
betydelig. Og dog er der sket
til højere Betaling, end hvis

en alvorlig Forværrelse af Sam-
fundets Mulighed for rentabel
Produktion. Den nye Drifts-
herre maa nemlig forrente det
Beløb, han har svaret i Over-
pris og faar saaledes selv intet
Nettooverskud, men vil bestræ-
be sig for at naa saavidt ved
ogsaa for sit Vedkommende at
betale Produktionsfaktorerne la-
vere end deres Værdi for det
færdige Produkt. Den Pris, han
skal betale for Jorden og for
Produktionsmidlerne, er der
imidlertid sjældent ret meget at
gøre ved, og han vil da være
fristet til at springe over, hvor
Gærdet er lavest og søge Ar-
bejdslønnen nedsat. Hans Ar-
gument er forsaavidt meget
godt, man kan jo selv se, at
hans Virksomhed daarligt nok
forrenter den Kapital, han har
stukket i Foretagendet.

Samtidig er der sket det, at
Ejeren har maattet bruge sin
disponible Kapital til Udbetalin-
ger og derfor ikke kan foretage
de Forbedringer og Fornylser,
som tiltrænges, og savner Drifts-
kapital. Resultatet er derfor
ofte, at Virksomheden lammes
og eventuelt gaar i Staa, og der
er derved blot opnaaet, at en
Kapital er blevet overført fra
en aktiv til en passiv Kapi-
talist.

Men lige saa ofte vil den nye
Indehaver have det i sin Haand
at skaffe sig et Nettooverskud
ved en Forhøjelse af sin Salgs-
pris, og det vil han gøre, saa
snart han har blot Antydning
af et Monopol. Dette er Til-
fældet med en Mængde af de
Detailhandlerforretninger, der
omsættes til relativt store Sum-
mer. Er der i et Kvartal af
Byen f. Eks. 5 Grønthandler-
butiker, holdes Priserne saa-
ledes, at den daarligste lige kan
klare sig, og de andre 4 tjener
derfor et Overskud paa Grund
af deres bedre Betingelser.
Hver af dem kan sælges til
Overskudets kapitaliserede Be-
løb, men den nye Indehaver vil
da forsøge at indtjene et Over-
skud ved at hæve Prisen for
snart een for snart en anden
Vare. De andre Butiker har
ingen Interesse i at konkurrere,
men følger Prisen og tjener et
yderligere Overskud; jo daar-
ligere Betingelser den sidste af
de nødvendige Butiker arbejder
under jo bedre for de andre.

At fremskaffe en Indtægt, som
det er muligt at sælge Retten
til, er det moderne erhvervs-
kapitalistiske Produktionssys-
tems Hovedformaal og en vigtig
Hjælp til at effektuere Salget er
Aktieselskabsformen. Aktiesel-
skabet har mange smaa borge-
lige Dyder ved siden af en far-
lig Tendens til det løstefulde.
Og naar Aktieselskabet har vun-
det sin Popularitet og sin væl-
dige Betydning, er det ikke
mindst paa Grund af den Mul-
lighed, denne Form byder paa
Kapitalisation af en Indtægt.

I Landbruget kender man
ikke Aktieselskabsformen, men
der har man udviklet et andet
System, nemlig Prioriteringen,
der i Virkeligheden særdeles
ofte kun er en Mobilisering af
Erhvervskapital. Prioriterings
Formaal er jo egentlig at fri-
gøre bundne ellers urealisable
Værdier med Produktionens
Udvidelse eller Forbedring for
Øje — at forvandle Erhvervs-
kapital til Produktionskapital.
Men Systemet kan ogsaa bruges
til og blive brugt til blot at gøre
Erhvervskapitalen likvid uden
at øge Produktionsmulighe-
derne det aller mindste. Den
Køber, der skaffer sig Købe-
summen paa denne Maade, be-
taler saaledes med det, han
køber, nemlig med det Over-
skud, som kapitaliseret er
Ejendommens Salgspris, og som
han maa afstaa i Form af Ren-
ter og Afdrag.

Men dette at købe en Værdi
og betale den med det, man
køber, er netop typisk for alt
hvad der hedder Køb af Ind-
tægt.

Det er derfor ogsaa klart, at
den, der har købt paa disse
Vilkaar, vil faa det ondt, naar
Indtægten — som skulde
bruges til at betale med
— synker, og det er jo
netop den Situation, som er
indtraadt for saa mange Aktie-
ejere, Landbrugere osv., der
har købt og villet betale med
den forventede Indtægt — som
imidlertid udebliver.

Kapitalisation og Køb af Ret-
ten til Indtægt er en typisk Fore-
teelse indenfor det moderne Er-
hvervsliv — og maa — naar
den bliver Maal i sig selv —
betegnes som en Svaghed ved
det økonomiske System.

K. Vedel-Petersen.

Givt út av socialdemokratiskum felögum.

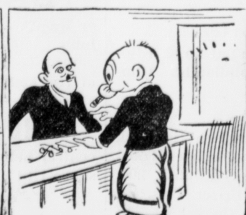
Bladstýrari: M. S. Viðstein.

Prentsmíðja »Føroya Social-Demokrates, Tórshavn.

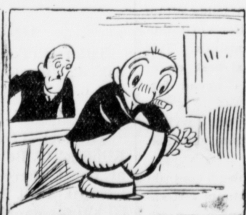
MED OXFORD-BUKSER PAA ...

Forleden, da det blæste ret kraf-
tigt, skulde Jens Amager til Støvne-
væde. Vinden tog imidlertid i hans
Oxfordbukser, saa han havde

... svært ved at staa ordentlig
paa Benene. For at undgaa at falde
og smadde sine høimoderne Bukser
af, gik han ind

... til en Isenkrammer og købte
et Par letløbende Rulleskojter. Han
havde nemlig regnet et Numer ud,
og tog dem derfor

... paa med det samme. Udenfor
viste det sig at det var godt regnet
ud. Med Vinden i Ryggen og Oxford-
bukserne som Sejl gik det strygende!